

Din gård

ETT HÄSTJOBB FÖR JOHAN OCH PONTUS

De ska återställa Ina Scots hem

Annie har
metoderna
mot bränder

Nu är Fredrik
mogen att driva
fruktodlingen

Lennart
dokumenterar
med drönare

#1 2021

Fredrik
Claesson är årets
Säker Bonde

Intresset för
att köpa gård
blir allt större

Vi summerar –
vilka skador var
vanligast 2020?

En tidning från
Länsförsäkringar
Jönköping

Våren, maten – och bränderna

Anna Werbitsch Arnell är lantbrukschef försäkring på Länsförsäkringar Jönköping.

Missa inte!

Jag passar på att tipsa om två artiklar som beskriver intressanta ägarskiften. Två olika gårdar med en sak gemensamt: De nya ägarna är fulla av optimism och idéer för att möta framtiden. En levande landsbygd behöver entreprenörer. Människor som vågar satsa och tro på sin dröm och affärsidé.

I skrivande stund är den första färskpotatisen skördad – och åtminstone mina digitala flöden fylls av vårbrukande bönder och maskiner. Trots pågående pandemi är det tryggt att veta att våren kommer som vanligt, med febril aktivitet ute på fälten.

Att pandemin skulle medföra något positivt känns märkligt att konstatera. Men faktum är att intresset för svenska livsmedel är rekordstort. ICA:s undersökning "Konsument 2025" visar att nästan hälften av alla människor i Sverige tror att de kommer att handla mer svenskproducerat år 2025.

Det har hänt något med det allmänna medvetandet kring mat och vår livsmedelsförsörjning. Och det är, trots alla omständigheter, väldigt positivt.

I ICA:s årliga framtidsrapport konstateras att "maten har sin största miljöpåverkan utanför Sveriges gränser – hela 60 procent av klimatavtrycket från den svenska livsmedelskonsumtionen sker utomlands".

Kan nu både pandemin och kloka val bidra till en mer hållbar konsumtion av mat från vårt närområde? Trendspaningarna visar det. Jag hoppas att de har rätt – och jag vet att du som producerar livsmedel är avgörande för utvecklingen.

Pandemins effekter på hur vi ser på livsmedel kommer du att få läsa mer om i vårnumret av Din gård. Tidningen som också fått ny kostym, ett mer behändigt format och ett kortare namn.

Våren innebär också att en säsong med risk för skogsbränder är här. Därför lyfter vi i det här numret fram människor som i vardagen arbetar med att förebygga bränder. Du kommer bland annat att få möta Annie som är expert på skogsbränder och driver företag i länet.

Vi står inför en förändring av vår lantbruksorganisation under det kommande året. Vår VD, Magnus Olsson, berättar mer om hur vi kommer att arbeta för att ge största möjliga nytta för dig som är kund – och därmed delägare – i Länsförsäkringar Jönköping.

Ha nu en god stund med din och vår tidning! **1**

4

6

16

22

20

4 Fredrik Claesson

är årets säker bonde.

"En rejäl utveckling av både teknologi och säkerhet."

6 Håll dörren öppen för Lennart.

Nu ska lantbrukarnas byggnader dokumenteras.

10 Ett förändrat samhälle kräver nya arbetssätt.

Länsförsäkringar Jönköpings vd om hur kundservicen uppdateras och förbättras.

14 Svenska lantbrukare har gynnats av pandemin.

Konsumenterna väljer sina livsmedel allt noggrannare.

16 Nu är Fredrik mogen att ta över familjeodlingen.

Vistakulle Frukodling har skalat upp verksamheten.

20 Annies metoder är hetare än någonsin.

Hon har tagit kanadensisk brandkunskap till de svenska skogarna.

22 De har ett hästjobb framför sig.

Möt paret som tagit över legendariska Hassangården.

26 Korsord

27 Kontakta oss

Din gård

En tidning för dig som har en gårds- eller lantbruksförsäkring hos Länsförsäkringar Jönköping.

Ansvarig utgivare: Ida Severin

Text: Jozo Glavas

Design: Ny Studio

Kontakt: redaktionen@lfj.se

Fredrik Claesson är årets Säker Bonde

Varje år delas utmärkelsen Säker Bonde ut av Länsförsäkringar Jönköping. Priset går till en person som gjort stora insatser för att utveckla säkerheten på sin gård.

Starkeryds gård

Drivs av fjärde generationens lantbrukare, Fredrik Claesson, sedan 2013. För tillfället finns här 130 kor som mjölkas med hjälp av robot. Gården har fyra anställda.

Fredrik Claesson är årets pristagare i Säker Bonde. Fredrik driver Starkeryds gård utanför Klevshult i Vaggeryds kommun.

Redan 1903 flyttade

Fredriks farfars far till Starkeryd, några kilometer utanför Klevshult. Nu är han fjärde generationens lantbrukare som driver gården – och han har sett en rejäl utveckling av både teknologi och säkerhet de senaste åren.

– Det tänket har egentligen alltid funnits här och vi måste överväga säkerheten i alla moment när vi driver en gård. Det är något som utvecklas hela tiden, säger Fredrik.

I dag har de 130 mjölkkor på gården. För att hålla koll på alla djur finns bland annat en högteknologisk mjölkkningsrobot, som talar om när korna ska mjölkas och om mjölken håller den kvalitet som den måste göra.

– Det underlättar en hel del när man har så pass många kor. Nu kan jag till exempel följa allt via en app i telefonen medan jag dricker morgonkaffet.

Sedan Fredrik tog över familjegården 2013 har han bland annat tagit säkerhetstänkandet till en ny nivå, vilket bland annat låg till grund för utmärkelsen Säker Bonde 2020.

– Det betyder självklart mycket att få en sån här utmärkelse. På senare år har vi bland annat gjort ett rejält jobb med

elen här på gården, så att vi har en så säker gård och arbetsplats som möjligt.

Niclas Brihall är riskingenjör hos Länsförsäkringar Jönköping och han har besökt många gårdar under sina 20 år på bolaget. Även han har sett en rejäl utveckling hos många lantbrukare när det kommer till säkerhetstänkandet.

– Generellt sett är lantbrukarna i länet väldigt bra när det kommer till säkerheten, säger Niclas som även är en av de ansvariga bakom konceptet Säker Gård som Länsförsäkringar driver.

– Varje år arrangerar vi en kursdag för ett flertal lantbrukare, med målet att de ska kunna få Säker Gård-stämpeln. För att bli klassad som säker gård måste man uppfylla ett antal krav och det är bland annat dem vi går igenom på kursdagen.

– Konceptet innehåller även av en genomgång av gården, och den står jag för. Där följer jag en checklista och efteråt får lantbrukaren en sammanställning av de eventuella åtgärder som måste göras, innan man kan bli klassad som Säker Gård.

Med utmärkelsen i ryggen ser Fredrik Claesson nu fram emot att fortsätta utveckla säkerheten på sin gård.

– Att skapa en så trygg och säker arbetsmiljö som möjligt är som sagt ett ständigt pågående arbete, avslutar Fredrik. **1**

Färre skador hos länets lantbrukare under 2020

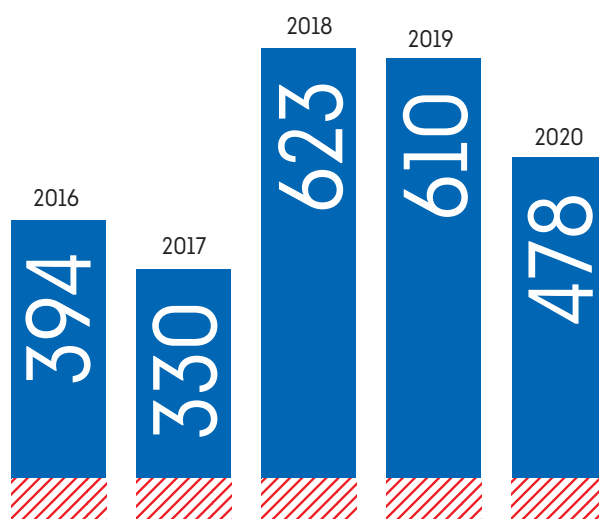

Skademässigt får vi överlag räkna 2020 som ett bra år för länets lantbrukare. För andra året i rad minskade antalet skador, men det finns vissa typer som blir vanligare.

Hundratals lantbrukare drabbas varje år av oförutsedda händelser som ofta resulterar i kostsamma skador. Under 2020 kom totalt 478 skadeanmälningar in till Länsförsäkringar Jönköping, vilket är en rejäl minskning jämfört med 2019 års notering på 610 skador.

Här nedan visar vi siffrorna för de vanligaste skadorna. Den mest markanta minskningen stod åska, blix och överspanningsfel för, som reducerades med nästan två tredjedelar. Stölderna ökade samtidigt en hel del.

- » Åska, blix och överspanningsfel: från 57 till 21 skador
- » Stormskador i skogen: från 52 till 19 skador
- » Stöld: från 73 till 94 skador
- » Insektsskador i skogen: från 63 till 47 skador

Totalt antal skador hos lantbruk senaste fem åren.

För många lantbrukare är livet på gården intensivt. Mycket kan hända på kort tid – och försäkringen är kanske inte alltid det första man tänker på. Därför genomför Länsförsäkringar Jönköping nu en rejäl satsning där man ska besöka ett urval gårdar för fotografering av byggnader.

Håll dörren öppen för Lennart

Fotograferingen och besöken hos lantbrukarna under det närmaste året kommer Lennart Sundberg ha hand om. Lennart är skadeförebyggare hos Länsförsäkringar Jönköping.

– Bilderna jag tar är helt enkelt en service för att se till att våra kunder har sina fastigheter rätt försäkrade, säger Lennart.

En drönare högt upp i luften, rakt ovanför just din gård. Det kan bli verklighet inom en snar framtid.

I vanliga fall brukar Lennart åka ut till lantbrukare för att bland annat kolla på möjliga fukt- och vattenskador, men nu är tanken att han tillsammans med sin drönare och mobilkamera ska besöka ännu fler gårdar.

– Gårdarna jag kommer besöka är slumpmässigt utvalda. När jag är på plats kommer jag fotografera med hjälp av min drönare. I vissa fall kommer jag även mäta upp ytan på byggnader som ingår i lantbruksförsäkringen, berättar Lennart.

De kunder som får den här servicen kommer i god tid att få ett brev hem om att Lennart kommer dyka upp. Det finns dock inget krav på att man måste vara hemma vid besöket.

– Jag siktar på att genomföra tio besök i veckan. Försäkringsrådgivaren hos Länsförsäkringar kommer därefter jämföra min insamlade information med hur byggnaderna faktiskt är försäkrade.

Anna Werbitsch Arnell, som är lantbrukschef hos Länsförsäkringar Jönköping, förklarar vidare:

– Det kan hänt saker på gården som inte uppdaterats i försäkringen och då har man inte ett korrekt skydd.

I de fall då man upptäcker att försäkringen behöver ses över kommer försäkringsrådgivaren att ta kontakt med lantbrukaren för att gå igenom försäkringarna.

– Vi kommer aldrig att ändra en försäkring på eget bevåg, fortsätter Anna. Om något behöver ändras så vill vi först ha en dialog med kunden så att allt blir rätt och att vi har en gemensam bild av skyddet som behövs.

För Lennart Sundbergs del väntar nu ett antal månader med kundbesök där han kommer att ta drönarbilder och även andra foton på gården.

– Det är viktigt att de här besöken genomförs på ett säkert sätt, nu när pandemin fortfarande är en risk att räkna med. När jag besöker kunderna

kommer jag att använda munskydd, handskar och handsprit. Resorna mellan gårdarna vill jag gärna göra på så ett effektivt sätt som möjligt, så jag har en noggrann reseplanering. Det blir en kommun i taget, avslutar Lennart.

Om du har funderingar kring satsningen kan du kontakta Anna Werbitsch Arnell på 036-19 92 45 eller Lennart Sundberg på 036-19 90 69. **7**

Snart kan Lennart dyka upp hos dig.

GPS-stölderna ökar i länet – så kan du skydda dig

I en värld som blir allt mer digital ställs det höga krav på att både människor och maskiner hänger med i utvecklingen. Men det medför även en hel del risker.

Johan Dufva är skadeförebyggare.

Tidigare i år drabbades en hel del lantbrukare i Skåne av stölder från sina traktorer. Om själva fordonet låg i fokus förr så har digitaliseringen gjort att det finns annat som lockar tjuvarna. Det är nämligen GPS-tekniken i själva traktorn som tjuvarna riktat in sig på.

Även i vårt län har vi sett en negativ utveckling när det kommer till stölder av GPS-teknik. Orsaken är att tekniken är enklare att stjäla än vad en hel traktor är – och på så sätt ett lättare byte för tjuven.

På bara några år har antalet stölder av GPS-utrustning mångdubblats. Under 2020 fick Länsförsäkringar Jönköping in 17 anmälningar om GPS-stölder.

Det är värdefull utrustning som lantbrukarna blir av med, säger Johan Dufva, som är skadeförebyggare på Länsförsäkringar Jönköping:

– Man ska komma ihåg att den här GPS-tekniken kostar en hel del pengar och det kan ställa till det för lantbrukaren om man blir av med den. Tekniken har ofta även stor betydelse för det dagliga arbetet. **1**

Skanna QR-koden och var med och tävla!

Vinn!

Var med och tävla om ett DNA-kit!

Med ett DNA-kit stödmärker du din elektronik med en vätska. Märkningen kopplar sedan dig som ägare till själva objektet – och kriminella kan enklare kopplas till brottet. Vätskan är dessutom nästintill omöjlig att upptäcka med blotta ögat.

Gör det svårare för tjuven

Det finns en del saker du bör tänka på för att minimera risken att drabbas.

1. Ta GPS-utrustningen med dig

Det allra enklaste sättet att undvika stöld är helt enkelt att plocka bort avtagbar GPS-utrustning när du lämnar traktorn.

2. Aktivera skyddssystem

Aktivera skyddssystem för att försvåra för tjuven. Skyddssystem kan betyda flera olika saker, till exempel att det behövs en pinkod för att låsa upp enheten. Om du inte har det i nuläget kan du prata med tillverkaren av din GPS-utrustning – i vissa fall går det att efterinstallera.

3. Stödmärk GPS-utrustningen

Du kan vända dig till tillverkaren av din GPS-utrustning för att diskutera spårutrustning. Att kunna spåra eller upptäcka stulna utrustning är ett bra sätt att skrämma i väg tjuvarna – och det kan även innebära en chans att få tillbaka utrustningen efter en stöld.

4. Gör en backup regelbundet

En stöld av GPS-utrustning är ett ovälkommet avbrott i arbetet, och om utrustningen inte återfinns är det också mycket data som går förlorad. Se därför till att regelbundet göra en backup av datan i GPS:en.

Ett förändrat samhälle kräver nya arbetssätt

Mer specialistkompetens, nya funktioner och enklare att ta del av helheten som Länsförsäkringar erbjuder. Så kommer Länsförsäkringar Jönköpings nya lantbruksorganisation att se ut inom kort.

Magnus Olsson, vd på Länsförsäkringar Jönköping och utbildad agronom med gedigen lantbruks-erfarenhet, ser fram emot förändringarna, där tillgänglighet och digitalisering är viktiga beståndsdelar.

– För kunderna kommer det här bli det bästa av två världar, säger Magnus.

Länsförsäkringar Jönköpings lantbruksorganisation och samtliga lantbruksrådgivare har tidigare varit anställda via ett så kallat franchisebolag, det vill säga ett eget bolag som bedrivit verksamheten under Länsförsäkringars varumärke.

När franchisebolaget gav besked om att man inte skulle förlänga sitt avtal med Länsförsäkringar Jönköping, fattade styrelsen beslutet att hela lantbruksorganisationen skulle drivas i egen regi.

– Från och med årsskiftet går avtalet

ut och enligt beslutet ska vi då sköta hela lantbruksaffären inom vår egen organisation, berättar Magnus. I samband med det passar vi på att uppdatera vårt arbetssätt. Kunderna får en mer anpassad och tillgänglig rådgivning, som stämmer med samhällets förändring och de nya krav som ställs.

Dessutom blir det enligt Magnus lättare att koppla ihop lantbruksdelen med den övriga organisationen eftersom allt kommer att vara samlat under samma tak. Länsförsäkringar Jönköping har även rekryterat ett antal nya lantbruksrådgivare i samband med förändringen.

Samhället har förändrats i snabb takt under det senaste året till följd av coronapandemin. Stora kliv har tagits när det kommer till digitalisering och det ställs högre krav på att företag ska vara

mer tillgängliga i flera kanaler.

– Lantbruk är en högteknologisk bransch. I dag har vi självkörande traktorer, enormt avancerade maskiner och väldigt mycket digital utrustning som underlättar på gården. Det ställer även krav på oss som jobbar inom försäkringsbranschen, fortsätter Magnus, som menar att det här är ett nödvändigt steg att ta.

– Vi har varit framgångsrika med bra kompetens inom lantbruksområdet och det här blir en naturlig förändring där vi utvecklar oss själva och tar nästa steg.

Vad förändringen rent konkret kommer att innebära för kunderna är kanske den fråga du som läsare helst av allt vill ha svar på.

– Vissa kunder kommer att få nya kontaktpersoner hos oss, säger Magnus. Alla har naturligtvis koppling till lantbruk

och landsbygd, och förståelse för lantbrukarens vardag. Många kunder har samtidigt kvar samma kontaktperson som tidigare.

En förändring som kommer märkas hos kunderna är införandet av mer specialistkompetens och nya funktioner som alla kommer att kunna använda sig av.

– Jag vet att tillgängligheten är något som värderas enormt högt och det kommer vi inte rubba på – snarare tvärtom, säger Magnus. Vi inför en så kallad innesäljarfunktion som enbart kommer ta emot och ringa ut till våra lantbrukskunder och på sätt hålla en hög tillgänglighet parallellt med vår utekår.

Många av de nya lantbruksrådgivarna har specialistkompetenser. Om man till exempel har en stor mjölkgård men har en rådgivare som är mer inriktad på skogsbruk, är att tanken att rådgivaren

vänder sig till en kollega som har den kunskap om mjölkgårdar som krävs.

– Det här kommer göra att kunderna drar nytta av en bredare kunskap hos våra rådgivare och får därmed en mycket mer anpassad rådgivning.

Den nya lantbruksorganisationen ska vara på plats inom kort, och för kundernas del innebär det inte att de personliga besöken ute på gården blir färre. Om man nu inte vill träffas på annat sätt, förstås.

– Vår nya organisation ger oss möjligheter att anpassa oss efter samhället, men vi kommer fortsätta att vara synliga och besöka kunderna, säger Magnus.

Länsförsäkringar Jönköping kan genom förändringen svara upp till de nya krav som kunderna ställer. Bland annat kommer digitala möten att erbjudas de kunder som helst vill ha det så.

Magnus Olsson är vd på Länsförsäkringar Jönköping.

– När vi har hela vår lantbruksorganisation samlad och driver den i egen regi blir det också lättare för kunderna att ta del av allt annat vi sysslar med, som bank, pension och skadehantering. Det blir, som sagt, det bästa av två världar, avslutar Magnus. **T**

Gift är inte lösningen

2020 var mössens år i Jönköpings län. Aldrig förr har gnagarna ställt till med så stora problem hos husägare och lantbrukare i länet som under förra året. Men användandet av gift för att få bukt med problemet ser inte likadant ut i dag som det gjorde förr.

Mössens år

Länsförsäkringar Jönköpings skadedjurstekniker var ute på över 500 jobb där mössen var problemet under 2020.

Gnagare i form av råttor och möss har alltid varit ett stort problem hos lantbrukare i länet. När skadedjurstekniker åker ut till ett lantbruk är det inte ovanligt att de möts av sönderbitna stängsel, öppningar i uthus, och både elkablar och maskiner som blivit gnagda på.

– Gnagarna trivs väldigt bra där det till exempel finns foder i närheten av byggnaden. Det är ofta fodret som lockar dem till byggnaden, säger Niko Marinopoulos, som varit skadedjurstekniker sedan början av 2000-talet.

På senare år har det dock skett en förändring när det handlar om giftets roll för att bekämpa gnagarna. Förr kunde

skadedjurstekniker komma ut till en fastighet, placera ut en mängd gift och sedan lämna platsen utan någon senare uppföljning.

Numera ser regelverket annorlunda ut och skadedjurstekniker får inte placera ut gift utan att kontrollera vad som händer med det efteråt.

– Många är vana vid att man får gift utplacerat bara man frågar efter det, men vi får inte göra så i dag. Vi måste dokumentera vad vi lägger ut och sen måste vi göra återbesök för att plocka in det igen om det inte blivit uppätet, förklarar Ronnie Nyström, som liksom Niko är skadedjurstekniker hos Länsförsäkringar Jönköping.

– Vi har helt enkelt inte möjlighet att ha samma giftthantering som vi hade

förut. En bättre lösning är hålla rent runt byggnaden och hålla undan foder som kan locka in gnagare. Har man ett hönshus kan det vara idé att flytta det om det ligger i direkt anslutning till bostadshuset.

Ett annat problem med giftet är risken för resistens. En gnagare kan bli resistent mot en sorts gift och då blir insatsen förgäves.

– Då måste vi byta mellan olika sorters gift med en tids mellanrum, säger Niko. Ju fler gnagare du har, desto större risk finns det att de är resistent mot giftet.

– Men ibland är gift oundvikligt och vi placerar ut det. Då blir det även en del återbesök på gården för att se hur det gått med just den typen av gift.

Förutom de förebyggande åtgärderna och gift finns det ett antal andra andra metoder att ta till, vilka dock kräver en viss arbetsinsats av de boende.

– Det finns bland annat en fälla som styrs av en kolsyrepatron, säger Niko. Fällan kan döda 24 möss eller råttor innan patronen måste bytas ut. Men här är det upp till den som köper fällan att ta hand om själva efterarbetet.

Som en del i att erbjuda kunderna en ännu bättre service har Länsförsäkringars skadedjurstekniker börjat sanera och inspektera byggnader som inte ingår i försäkringen.

– Har man ett uthus och ett garage som inte är hopbyggda med bostadshuset och kanske mindre lantbruksbyggnader så ingår de inte i skadedjursdelen av försäkringen, säger Ronnie.

– Men om en kund vill att vi ska sanera ett friliggande uthus så gör vi gärna det mot en kostnad, fyller Niko i. Vi besöker kunden och i många fall kan vi lämna offert på kostnaden, inklusive återbesök, direkt på plats. Det beror helt och hållet på hur stort problemet är. **1**

”

Många är vana vid att få gift utplacerat bara man frågar om det, men så får vi inte göra i dag //

Ronnie Nyström och Niko Marinopoulos, är skadedjurstekniker på Länsförsäkringar, Jönköping.

En effekt av coronapandemin har blivit att konsumenter i allmänhet är noggrannare med vilka livsmedel man väljer. När fler måltider sker i hemmet vill vi gärna att råvarorna ska vara svenska – särskilt köttet. Hanna Sjöholm ger oss en bild av läget just nu och vad vi kan förvänta oss framöver.

I över ett år har vi levt mitt i en pandemi. Vardagen som vi kände den har förändrats drastiskt och samhället ser i mångt och mycket annorlunda ut.

Hanna Sjöholm är lantbruksrådgivare på Hushållningssällskapet och sitter med i LRF:s regionstyrelse. Hon har sett hur pandemin gjort konsumenter mer medvetna om vad de köper.

– Jag hoppas bara att de som nu börjat köpa svenska produkter fortsätter med det i framtiden, säger Hanna.

När coronapandemin svepte in över samhället i mars 2020 var det få som visste vad som väntade. Människor började panikhandla och hamstra varor utan att det egentligen behövdes.

– Pandemin har visat att kunskapen om det svenska lantbruket är ganska dålig, säger Hanna. Till exempel började folk köpa på sig havregryn och toalettpapper. Båda är varor som vi producerar i stor skala här i Sverige, så det finns ingen anledning att bunkra dem.

Samtidigt som många andra branscher i stor utsträckning påverkats negativt av pandemin, så har det svenska lantbruket i stället sett en uppgång.

– Om man tittar på kött- och mjölkpriserna så ser man att de gått upp det senaste året. Efterfrågan på svenskt kött och andra svenska livsmedel har ökat. Men sen får man inte glömma att det finns delar av vårt lantbruk som har haft det väldigt tufft. De som levererar direkt till hotell eller restauranger har

Hanna Sjöholm

Hanna arbetar som lantbruksrådgivare på Hushållningssällskapet i Huskvarna. Hon sitter också med i LRF:s regionstyrelse. På fritiden driver hon en hobbygård.

sett ett stort tapp, till exempel. Då handlar det framför allt om de som odlar grönsaker och rotfrukter.

En följd av pandemin är även att människor blivit mer noggranna med vad de väljer i köttdisken. När fler måltider skett i hemmet under det senaste året har det lett till att svenskt kött i allt högre utsträckning hamnat på tallriken.

Men om man noterat att det varit slut på svenskt kött i köttdisken så beror det inte i första hand på den större efterfrågan.

– Nej, det är främst torkan år 2018 som vi nu ser effekterna av tre år senare, säger Hanna.

Enligt Hanna, som har kontakt med lantbrukare i vardagen och som själv driver en mindre gård, har konsumenterna i allmänhet blivit mer medvetna om vad de köper.

– Det har blivit viktigare i dessa tider vilken produkt man väljer, framförallt när

importen av köttvaror minskat rejält. Utifrån det perspektivet skulle jag säga att svenska lantbrukare överlag har gynnats av pandemin.

En annan effekt som pandemin fört med sig är att många konsumenter har blivit mer medvetna om vilken klimatpåverkan lantbruket har. Det tror i alla fall Hanna.

– Produktionen inom lantbruket har fortsatt som vanligt hos de allra flesta. Medan vissa branscher har blivit helt stillastående så har lantbruket inte påverkats på det sättet.

– Samtidigt har vi sett att utsläppen minskat i samband med pandemin. Det visar att det kanske inte är våra kor eller våra lantbruk som påverkar klimatet i den utsträckning som många tidigare trott.

I framtiden hoppas Hanna att trenden kommer hålla i sig och att konsumenter fortsätter att välja svenska livsmedel.

– Jag tror att en viss del av befolkningen kommer att uppskatta och värdera det svenska lantbruket och de svenska produkterna mer än vad man gjort tidigare. Sen beror det förstås även på vad som händer med de svenska företagen och importen av utländska produkter.

– Det är dyrare att köpa svenskt kött, men jag tror att vi kommer se en fortsatt uppgång. Sen finns det alltid en grupp konsumenter som inte bryr sig om var maten kommer ifrån, och de kommer vi nog aldrig lyckas nå. Men jag både hoppas och tror att den positiva trenden ska hålla i sig, avslutar Hanna. **1**

Nu är Fredrik mogen att ta över familjeodlingen

I ungdomen var det fullt fokus på fotbollskarriären. På föräldrarnas fruktodling ville han inte ens sommarjobba. Men så en dag bestämde sig Fredrik Knutsson trots allt för att gå in i familjeföretaget. Femton år senare har han nu tagit över Vistakulle Fruktodling.

” Vi ska alltid behålla den kvalitet som vi blivit kända för

Området runt Kaxholmen är känt i stora delar av Sverige för sin fina miljö och sina många fruktodlingar. Det var här som Per Knutsson år 1978 valde att köpa en gård och starta Vistakulle Frukttodling. Samma år föddes sonen Fredrik.

Om namnet Fredrik Knutsson låter bekant så kan det bero på att han i många år var fotbollsspelare i Husqvarna FF, under perioden då föreningen var länets bästa.

– Förr var det fullt fokus på fotbolls-karriären och jag sommarjobbade inte ens på gården, berättar Fredrik. Det fanns andra saker som helt enkelt intresserade mig mer.

Men en dag för femton år sedan kände Fredrik att det var dags att byta jobbet som säljare på Kinnarps mot ett jobb på familjeföretaget.

– Jag bodde i en lägenhet i Jönköping och hade kommit till en punkt i livet

där jag kände att jag ville flytta ut hit och bygga eget. Och då var det naturligt för mig att gå in i företaget.

Sedan en tid tillbaka har Per Knutsson tagit ett kliv tillbaka och lämnat över ledarskapet till sin son.

– Farsan är med och jobbar ungefär tre dagar i veckan. Jag går upp halv sju på morgonen och då är han redan för längesen igång därute, säger Fredrik.

– Jag har egentligen lett bolaget ett bra tag och det blir ingen stor förändring

Flera typer av drycker finns i sortimentet i gårdsbutiken.

Fredrik Knutsson

Fredrik föddes 1978. Samma år valde hans pappa Per att köpa en gård och starta Vistakulle Fruktodling. Förr var det fullt fokus på fotbollskarriären i Husqvarna FF, under perioden då föreningen var länets bästa. Men sedan 15 år är han en del av företaget. Och sedan en tid tillbaka är det Fredrik som tagit över ledarskapet i familjeföretaget.

bara för att vi formellt har genomfört skiftet. Det har varit på gång ett tag, och nu var alla omständigheter perfekta.

Men ser vi tillbaka på de femton gångna åren sedan Fredrik kom in i bolaget så har det trots allt hänt en hel del med verksamheten hos Vistakulle Fruktodling.

– Förr var det enbart själva frukten det handlade om. Nu har vi både utökat odlingen och breddat oss genom att tillverka en rad egna drycker. Dessutom driver vi en gårdsbutik och levererar fruktlådor till företag och privatpersoner.

– De alkoholhaltiga dryckerna har vi utvecklat de senaste åren. Vi har bland annat ett äppeldestillat som är populärt och heter Wista Härads Apel. Sen har vi en punsch som vi själva tagit fram. Och utöver det starkglögg, viner och äppelcider.

– I dag har vi tolv olika äppelsorter och vi får cirka 300 ton äpplen per år. Ambitionen är att odla 400 ton och banta ner antalet sorter till sex. Orsaken är att

nio olika sorter blir för mycket när det kommer till återförsäljningen.

– Sorterna mognar under olika perioder på året och nu går de in i varandra för mycket. Det kan hända att när inköparna slutar köpa en sort för att gå vidare till nästa som är aktuell just då, så står jag kvar med 20 ton av den gamla sorten. Om jag i stället har sex sorter så kommer jag ha två sorter vardera för våren, sommaren och hösten.

Trots att konsumenterna numera allt oftare väljer svenskproducerade livsmedel, så ser Fredrik ingen större förändring när det kommer till frukt.

– Av alla äpplen som säljs i dag i Sverige är fortfarande 80 procent utländska. När det väl kommer till kritan väljer konsumenterna tyvärr fortsatt de utländska äpplena i stor utsträckning.

Fredrik har inget självklart svar på vad det beror på.

– Det är svårt att säga, men det handlar mycket om hur återförsäljarna

och handeln agerar. Sen är det alltid upp till konsumenterna i slutändan.

De tre större fruktodlingarna runt Kaxholmen samarbetar i dag via Rudenstams Parti som distribuerar äpplena till handlare i stora delar av Sverige.

– Söder om Vetlanda är det Kivik som är väldigt stora, men norrut och hela vägen upp till Stockholm är det våra äpplen man hittar i fruktdisken.

I framtiden hoppas Fredrik på att få se både en förändring hos konsumenternas inställning till svenska äpplen och att Vistakulle Fruktodling ska fortsätta växa.

– Det här är hur kul som helst. Jag planerar att bygga om och skaffa ett ännu större frysrum, sen finns det även en hel del andra saker på gång. Vi kommer fortsätta satsa på dryckerna, både de alkoholfria och de alkoholhaltiga.

Ambitionen är självklart att bli ännu större, men det handlar om att växa i lagom takt. Vi ska alltid behålla den kvalitet som vi blivit kända för, avslutar Fredrik. ▮

Annies metoder är hetare än någonsin

När skogsbränderna härjade som värst i Västmanland 2014 var det en kvinna från Småland som insåg vad som behövde göras. Annie Johansson plockade upp sin telefon och fick tag på de ansvariga för räddningsinsatsen. Sju år senare har hon utbildat över 600 räddningsbefäl i sina metoder för brandbekämpning.

På gränsen mellan Vaggeryds och Gnosjö kommun ligger lilla Kylås. Där ligger också släktgården som Annie Johansson är uppvuxen på och där hon bor i dag. Ända sedan hon var liten har Annie fascinerats av naturvård, uppvuxen som hon är med naturen och skogen omkring sig.

– Jag växte upp med plantering av barrotsplanter med hacka. Då var mitt skogsintresse allt annat än stort. Men känslan för gården, naturen och skogen har ändå följt med under stora delar av livet, berättar Annie.

Som en del i det stora intresset för just naturvård valde Annie att utbilda sig till jägmästare vid Sveriges lantbruksuniversitet i Umeå, där hon tog examen 2004.

De kommande åren spenderade hon med att planera, utföra och även utbilda

inom naturvårdsbränningar och skogsbrand.

– Brandens betydelse inom naturvård var något som intresserade mig väldigt mycket och det var något jag ville jobba med, så valet var naturligt.

Under de åren fick hon även möjligheten att jobba med kanadensiska bränningsledare, vilket öppnade ögonen för hur viktigt det är med kunskap om brandens beteende och hur man kan använda elden som ett redskap.

– Det var en mycket värdefull erfarenhet. Efter att ha sett deras sätt att jobba med bränder så var det givet för mig att vidareutbilda mig inom just deras system, så jag gick flera utbildningar på plats i Kanada.

Det var dock i samband med flytten tillbaka till Småland och familjegården i Kylås 2011 som Annie valde att starta sitt

eget bolag, Kyllesjö Skog AB.

Bolaget har ett eftersläckningsteam som kan stötta drabbade markägare med eftersläckningen på deras fastighet genom att göra jobbet åt dem. På gården arbetar Annie även med att förädla skogens värden, till exempel genom naturturism och stämpling av skog.

I samband med de omfattande skogsbränderna i Västmanland sommaren 2014 fick Annies metoder som hon lärt sig i Kanada stort genomslag. Men det var inte självklart att det skulle bli så.

– Jag ringde själv upp till de som var ansvariga för insatsen, berättade om de här metoderna och att jag gärna ville vara med och hjälpa till. Sen hade jag förmånen att få jobba i staben under stora delar av insatsen. De metoder som jag jobbat med att införa i flera år i Sverige fick där och då sitt genombrott.

Annie Johansson brinner för att sprida kunskap om skogsbränder.

Annies Metoder

Brandriskprognoser

Fire Weather Index, FWI, är ett kanadensiskt system som visar möjlighet för brand att antända, sprida sig och bli intensiv samt risken för återtändning. Att tolka samtliga delindex i FWI-systemet är viktigt i både det förebyggande arbetet för att undvika bränder, och under och efter bränder i syfte att tolka olika risknivåer. FWI-systemet är grunden för vår svenska förenklade brandskala 1-5E.

Brandspridningsprognoser

Fire Behavior Prediction System, FBP, tar hänsyn till väder, topografi och vilken bränsletyp som branden brinner i. Systemet visar även brandens spridningshastighet och intensitet framåt i tiden. Med detta system kan man rita en karta över hur brandens utbredning troligen kommer att se ut de närmsta timmarna. Kartan är ett av de viktigaste beslutsunderlagen för räddningstjänsten då de ska ta beslut om säkerhet och släckningsmetod.

Följden blev att allt fler blev intresserade av metoderna och började höra av sig till Annie för att utbilda sig hos henne. Hittills har över 600 räddningsbefäl gått någon av hennes kurser, men hon har stora förhoppningar om att metoderna ska fortsätta sprida sig.

– Efter Västmanland har användningen skjutit i höjden, vilket innebär att i stort sett alla Sveriges räddningstjänster dagligen utgår från det kanadensiska brandrisksystemet. Nu är målet att fortsätta utbildningarna för att fördjupa kunskaperna och rutinerna kring användandet.

Bränderna under torkan 2018 visade att återtändning, det vill säga en nedsläckt brand som tar sig igen under eftersläckningen, är en stor orsak till bränd skogsmark.

– Mer än 15 000 hektar brann år 2018 på grund av återtändning. Det är en

”
*Begreppet
säkra ytter-
kanter ska
vara känt
hos alla
markägare*

mycket stor yta. Vi markägare har ansvar för att det inte händer igen, så stort fokus i utbildningarna ligger nu på att utföra eftersläckningsarbetet ordentligt, blanda annat genom kunskap om att säkra en brands ytterkanter. Just begreppet säkra ytterkanter ska vara känt hos alla markägare.

I dag är Annie en välkänd profil i de småländska skogarna och Kyllesjö Skog hjälper ofta till vid skogsbränder.

– Det är kompetensen som ska styra. Min kunskap handlar om skogsbrandens beteende och hur vi kan stoppa bränderna på ett säkert sätt, och det är den typen av frågor jag brinner för. **I**

De har ett häst-jobb framför sig

Johan och Pontus är de nya ägarna till Hassangården mellan Gränna och Tranås. Och de tänker göra vad de kan för att deras gård inte bara ska förknippas med en travhäst från 90-talet.

Det var på Hassangården mellan Tranås och Gränna som den legendariska travhästen Ina Scot en gång hade sin hemvist.

Sedan i oktober 2020, då Johan Andersson och Pontus Lidsell köpte gården, har Hassangården gått från att vara en travgård till att i stället inrikta sig på hopphästar.

Det är troligtvis få personer över 30 år som inte känner till vem Ina Scot var. Den smått legendariska och mytomspunna travhästen spenderade ett flertal år på Hassangården mellan Gränna och Tranås.

1995 nådde hästen sin stora höjdpunkt i karriären då hon vann ett av världens största travlopp, Prix d'Amérique, med Helen A Johansson i sulkyn. Helen är än i dag den enda kusken som är kvinna som vunnit loppet.

Hassangården, som är känd för sina långa vita staket längs med länsväg 133, har det inte hänt mycket med sedan dess glansdagar i mitten av 90-talet.

När Johan och Pontus gav sig ut på jakt efter en gård att köpa såg det länge mörkt ut för parets del.

– De allra flesta gårdarna vi tittade på var för dyra och det var svårt att hitta något i vår prisklass. När vi sedan såg att Hassangården var till salu så trodde vi ärligt talat inte att vi skulle ha möjlighet att köpa den.

” *Det är svårt att ta in att allt det här är vårt*

Intresset tycktes vara väldigt stort och på visningen var det en hel del folk, men det visade sig i efterhand att kanske inte alla var så intresserade av att köpa gården utan det fanns snarare en viss nyfikenhet på Ina Scot.

– Man märkte att bland de som kom så var det många äldre som mest var nyfikna på Ina Scot. De frågade vilken som varit hennes box och sånt. Sen när budgivningen drog igång var det inte många som bjöd, berättar Johan.

Tillsammans med Pontus tog han kontakt med Camilla Axson Svensson, som är skogs- och lantbruksrådgivare vid Länsförsäkringar Jönköpings kontor i Nässjö, där fick de lån när det var dags för själva köpet.

– Än i dag hör folk av sig och berättar vilket klipp vi gjort. Många har svårt att förstå att vi fick den här fantastiska gården för det priset.

Sista april var det sex månader sedan paret flyttade in. Att det blev just en hästgård var naturligt för båda då de är uppväxta med hästar.

– Jag är från Aneby och ville hitta något i närheten. Pontus är från Södertälje så för honom var det ingen större skillnad vart någonstans i länet vi flyttade, men jag ville ha något här i närheten, säger Johan.

Den tio hektar stora gården består av tretton olika hagar där hästarna kan vara. Förutom hagarna består gården av ett flertal olika byggnader och stall.

– Det kommer att ta ett bra tag innan vi gjort gården till det vi vill. Det finns så otroligt mycket att göra, både inne i huset och i flera av stallen och hagarna. Dessutom har vi våra andra jobb båda två. Det kommer krävas mycket slit. Men vår förhoppning är att en dag kunna leva på gården och även anställa någon.

Paret har fyra egna hästar och nio andra för inridning, utbildning och tävling.

– Vi hoppas väl kunna göra det här till vårt eget – och att man i framtiden kanske inte nödvändigtvis förknippar Hassangården med Ina Scot utan att vi sätter vår prägel också.

Man kan ju undra om det där kanske är lite jobbigt ändå, att äga en gård som är så starkt förknippad med en legendarisk travhäst.

Johan och Pontus – konkurrenter utan ont blod.

– Nej, jag visste inte ens vem hästen var när vi köpte gården. Jag var bara två år gammal när hon vann Prix d'Amérique och jag hade faktiskt inte hört talas om henne, säger Pontus.

– Jag visste vem hon var, fortsätter Johan. Men nu finns det inte mycket kvar av henne här. Det allra mesta har körts upp till Mantorptravet. Vi har fått behålla en krans, men det är det enda fysiska minnet som finns kvar på gården.

Inte nog med att paret har ett stort renoveringsarbete framför sig och jobb vid sidan av. De tävlar båda dessutom i hästhoppning. Men trots att de är konkurrenter är det inget ont blod i bilen på vägen hem från tävlingarna.

– Nej, absolut inte. Vi är glada för varandras framgångar. Hur bra det går får man se i större perioder, och det har hänt att vi båda varit i riktigt bra form och hamnat högt i tävlingarna. Vi unnar verkligen varandra framgångarna.

Den närmaste tiden ska gården alltså återställas till sin forna glans och även fräschas upp till stora delar.

– Vi är beredda på att det kommer ta tid. Vi är hur nöjda som helst med köpet och det är svårt att ta in att allt det här är vårt. Det är trots allt tio hektar och mycket jobb att göra. Men det kommer bara att bli kul att få göra det till sitt eget, avslutar paret. **1**

Gården är viktig – men du är viktigare

Viktiga frågor som pensionsinbetalningar, sjukförsäkring och skälig lön hamnar ofta alltför långt ner på prioriteringslistan hos lantbrukare. Det menar Oscar Wissinger, som sett många lantbrukare ångra sina val när det redan varit för sent.

Oscar jobbar med liv, hälsa och pension hos Länsförsäkringar Jönköping och har gjort till en av sina viktigaste uppgifter att få lantbrukare att tänka på sin trygghet i det riktigt långa perspektivet.

– Jag har träffat lantbrukare som bara är några år från pensionen och som ångrar att de till exempel valde att köpa den där nya maskinen i stället för att sätta av pengarna till pensionen, säger Oscar.

I Jönköpings län finns det i dag drygt 40 000 registrerade företag, enligt siffror från Statistiska Centralbyrån, SCB. Av dem är 14 000 inriktade på jordbruk, skogsbruk och fiske.

Enligt Oscar är det tydligt att intresset för till exempel pensionsfrågor skiljer sig åt beroende på inom vilken bransch man jobbar.

– Som egenföretagare inom lantbruk eller skogsbruk ska man så klart inte ha sämre skydd än om man vore anställd. Men det jag ofta upplever är att lant-

Oscar Wissinger vill få fler lantbrukare att diskutera de stora frågorna.

brukare hellre prioriterar gården än sig själva.

Ofta har man en gård som är värd några miljoner och som gått i arv i flera generationer. Planen är många gånger att lämna över gården till nästa generation inom familjen utan att det finns några stora lån på den.

– Men det man bör tänka på och vara medveten om är att när man ger bort

gården till barnen så måste man själv ha något att leva av. Därför är pensionsinbetalningen oerhört viktig.

Risken om man till exempel inte har pensionsinbetalningar, sjukförsäkring eller en uppdaterad lön är också att man får det tufft ekonomiskt om något skulle hända. Ersättningen från Försäkringskassan är trots allt ganska låg.

Oscar vill gärna att lantbrukare i större utsträckning ska diskutera såna frågor med sin rådgivare, i samråd med sin revisor, för att hitta ett upplägg som omfattar både företaget och den privata tryggheten.

Det finns flera frågor som man bör ställa sig kontinuerligt, enligt Oscar. Det handlar om vad som händer om man blir sjuk, hur hög pensionen blir eller vad som händer med gården om något allvarligt skulle inträffa.

– Många går aldrig igenom den typen av frågor utan skjuter dem framför sig. Men tro mig, man kommer inte ångra att man en gång tog tag i det. **1**

Allt fler drömmar om en egen gård

För många inom skogs- och lantbruksbranschen är Lasse Wesslund ett välkänt namn och ansikte. I flera års tid var han mäklarchef på LRF Konsult och därefter har han drivit sin egen byrå Smålandsgårdar. I mars valde han att ta klivet över till Länsförsäkringar för att bli ny gårdsmäklare.

– Jag har alltid varit intresserad av affärer. Det i kombination med mitt intresse för skog, jord och natur gjorde att det var naturligt för mig att bli gårdsmäklare, säger han själv.

Att sälja sin gård eller sin skog kan vara ett jobbigt beslut. För många finns det mycket nostalgi och historia i gården eller skogen, och ofta har den följt med i flera generationer. Därför krävs det även en viss typ av kompetens för att bli just gårdsmäklare.

– Säljer sin gård gör man oftast bara en gång i livet och ofta är det en släktgård som funnits i släkten i flera generationer. Som gårdsmäklare är det mycket viktigt att man har full respekt för detta. Tiden från första kontakt med mäklaren till försäljning är ofta lång då det är ett stort beslut. En duktig gårdsmäklare har förmågan att känna in säljarens situation och anpassa sin rådgivning efter detta, säger Lasse.

I Jönköpings län finns det ett antal gårdsmäklare. Hos Länsförsäkringar Fastighetsförmedling är det förutom Lasse även Johan och Fredrik Lennings

samt Krister Hempel och Tomas Altun som säljer skogs- och lantbruksfastigheter.

Enligt Lasse, med sin mångåriga erfarenhet från branschen, har synen på gårdar förändrats rejält de senaste åren.

– Intresset för att äga en gård har ökat, och framför allt bland de som aldrig tidigare gjort det. Även försäljningssättet har förändrats. Tidigare var det ofta så kallat slutet anbudsförfarande utan någon efterföljande budgivning. I dag förväntas det snarare att det alltid ska bli en budgivning. Så intresset för att bosätta sig på en gård har definitivt ökat, och det gäller även gårdar i glesbygd.

Det finns en del saker man som ägare till en gårds- eller skogsfastighet kan göra om man går i säljtankar.

– Några tips till den som vill förbereda gården inför en försäljning är att uppdatera skogsbruksplanen, underhålla vägarna, transportera bort skräp och skrot, och kontakta mäklaren i god tid för att få goda råd om vad som behöver åtgärdas, säger Lasse.

Även om det är svårt att sja om framtiden så tror Lasse att intresset för att köpa gård kommer fortsätta öka även i framtiden.

– Jag tror att många fler börjar få upp ögonen för möjligheten att leva nära naturen. Vi ser att närodlat blir allt viktigare för konsumenten, och många är intresserade av att ha en egen gård där man själv kan odla. **1**

Lasse Wesslund, som varit i branschen i många år och numera är gårdsmäklare hos Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ser hur intresset för att köpa gård bara ökar.

Önskan att leva nära naturen har fått fler att längta efter en egen gård, enligt Lasse Wesslund.

Adress: Länsförsäkringar, Din gård, Box 623, 551 18 Jönköping
E-postadress: korsord@lfj.se

Namn

Adress

Postaddress

Telefon

Vi på Länsförsäkringar Jönköping

Lantbruksrådgivare försäkring

Anders Göransson

Jönköping, Tranås, Aneby kommun
0736-37 09 96
anders.goransson@lfj.se

Christine Wikstrand

Jönköping kommun
0736-34 48 98
christine.wikstrand@lfj.se

Anders Fyhr

Vaggeryd, Nässjö, Eksjö kommun,
Gnosjö kommun
0736-37 17 76
anders.fyhr@lfj.se

Mikael Richardsson

Vetlanda, Sävsjö kommun
0736-33 36 14
mikael.richardsson@lfj.se

Lars-Åke Carlsson

Eksjö kommun
0736-35 47 36
lars-ake.carlsson@lfj.se

Claes-Göran Petersson

Värnamo, Gislaveds kommun
0736-36 11 43
claes-goran.petersson@lfj.se

Skogs- och lantbruks- rådgivare bank

Camilla Axson Svensson

Nässjö
0380-57 58 57
camilla.axsonsvensson@lfj.se

Carin Wallin

Tranås
036-19 92 83
carin.wallin@lfj.se

Johnny Gustafsson

Vetlanda
0380-57 58 05
johnny.gustafsson@lfj.se

Skogs- och lantbruks- rådgivare bank, forts

Katarina Stenqvist

Jönköping
036-19 92 91
katarina.stenqvist@lfj.se

Ove Moberg

Jönköping
036-19 91 31
ove.moberg@lfj.se

Gabrielle Davidsson

Värnamo
0370-34 43 21
gabrielle.davidsson@lfj.se

Rådgivare inom liv, hälsa och pension

Oscar Wissinger

036-19 90 34
oscar.wissinger@lfj.se

Hanna Klevenhed

036-19 91 21
hanna.klevenhed@lfj.se

Skadenummer

Skador på skog

036-39 93 80

Samtliga förekommande skador på lantbruk, exklusive fordons- och byggsador
036-39 93 80

Brand- och maskinsador på fordon

036-39 93 50

Fordonssador på tunga fordon

036-39 93 60

Byggsador

036-19 90 40

Gårdsmäklare

Lasse Wesslund

0705-89 38 50
Jönköping, Vetlanda, Sävsjö, Vaggeryd
lars.wesslund@lansfast.se

Krister Hempel

076-112 17 00
Nässjö
krister.hempel@lansfast.se

Tomas Altun

0763-21 12 18
Nässjö
tomas.altun@lansfast.se

Johan Lennings

0702-052 786
Aneby, Eksjö
johan.lennings@lansfast.se

Fredrik Lennings

0737-277 055
Aneby, Eksjö
fredrik.lennings@lansfast.se

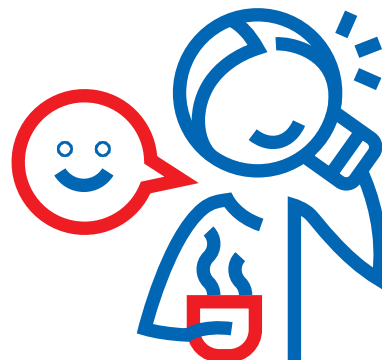
Övriga nummer

Anna Werbitsch Arnell

Chef lantbruk försäkring
036-19 92 45
anna.w.arnell@lfj.se

Pia Kyhlberg

Chef företag- och lantbruksbank
036-19 90 54
pia.kyhlberg@lfj.se

Det finns ingen baksida

... med att vara kund hos Länsförsäkringar Jönköping!
Särskilt inte i år, när vi delar ut hela 125 miljoner (ja, det är nytt rekord) i återbäring till våra försäkringskunder.

Hos oss är kunder och ägare samma sak. Därför får alla ta del av överskottet när det går bra. Det är pengar in på kontot, utan konstigheter.

Det är precis som vi tycker det ska vara.

**Glöm inte att registrera ditt kontonummer på
Mina sidor för att få din återbäring!**

